

Megszületett Európa Digitális Cselekvési Terve

2018 elején hozták nyilvánosságra Európa Digitális Cselekvési Tervét, amely a 2025-ig tartó Európai Oktatási Tér egyik kiemelt akcióterve. A dokumentum kérdései arra keresik a választ, hogy az oktatási és képzési rendszerekben résztvevők hogyan vehetik hasznát az innovatív és digitális technológiai megoldásoknak, illetve hogyan fejleszthetik a gyorsan változó világban a mindennapi élethez és munkához elengedhetetlen digitális kompetenciáikat.

Habár a digitális átalakulás sok lehetőséget kínál, a legnagyobb kockázatot ma mégis az jelenti, ha egy társadalom nincs megfelelően felkészülve a jövőre. Amennyiben az a cél, hogy az oktatás képezze a növekedés és a társadalmi befogadás gerincét az EU-ban, akkor az egyik legfontosabb feladata az európai polgárok felkészítése arra, hogy a lehető legtöbbet tudják kihozni az előttük álló lehetőségekből, és meg tudjanak felelni egy gyorsan változó, globalizált és összekapcsolt világ kihívásainak.

Az oktatás előnyt kovácsolhat az osztálytermi keretek kitágításából, a valós életben megélt tapasztalatokból és projektekből, valamint az új oktatási eszközökből, anyagokból és a nyíltan hozzáférhető oktatási erőforrásokból. Az online együttműködések és a kollaboratív tanulás számos lehetőséggel ruházza fel a tanulókat. A digitális technológiákhoz való hozzáférés és azok használata révén csökkenhet a különböző társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező diákok közötti tanulási szakadék. A személyre szabott oktatás – az egyes tanulókra való koncentráció révén – növelheti a tanulók motivációját a köznevelés és szakképzés bármely szintjén. A technológia oktatásba való integrálása terén elért előrehaladás azonban továbbra is korlátozott mértékű.

A Cselekvési Terv három prioritása a fentiek alapján a következő:

1. A digitális technológia hatékonyabb használata az oktatás és tanulás során

A digitális oktatás egyik fő feladata a méltányosság és a minőség biztosítása az oktatáshoz való hozzáférés és az infrastruktúra terén. A digitális szakadéknak számos vetülete van, de az oktatásban részt vevő gyermekek esetében az egyenlőtlenség és a kirekesztés visszaszorításának kiindulópontja a technológiához való hozzáférés és az összekapcsoltság javítása. Foglalkoznunk kell továbbá az oktatáshoz való hozzáférés és az infrastruktúra változó minőségével, hiszen a magas minőség innovatívabb és kielégítőbb tanulási élményt tesz lehetővé. Az oktatás és képzés területén az innováció nagymértékben múlik azon, hogy mennyire biztosítunk lehetőségeket a pedagógusok számára, és mennyire gondoskodunk összekapcsolásukról.

2. A digitális átálláshoz szükséges kompetenciák és készségek fejlesztése

Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák felülvizsgált európai keretrendszerének részét képező digitális kompetenciával valamennyi polgárnak rendelkeznie kell. A digitális kompetencia a digitális technológiák magabiztos és kritikus gondolkodásmóddal történő alkalmazását jelenti, és magában foglalja azokat az ismereteket, készségeket és magatartásformákat, amelyekre minden polgárnak szüksége van a rohamosan fejlődő digitális társadalomban. Az európai polgári digitális kompetenciakeret a következő öt területen írja le a digitális kompetenciát: információ- és adatkezelési jártasság; kommunikáció és együttműködés; digitális tartalom és annak előállítása; biztonság és jóllét; problémamegoldás. Nemrégiben megjelent egy másik kompetenciakeret is, amely az oktatók

számára nyújt útmutatást digitális kompetenciamodellek kidolgozásához. Ezek együttesen igen hasznos modellt kínálnak a digitális kompetenciák rendszerszintű előmozdításához a tagállamokban.

3. Az oktatás javítása kifinomultabb adatelemzésekre és előrejelzésekre támaszkodva.

Az oktatás és a képzés számára az adatok és a rendszeres adatgyűjtés létfontosságú. A technológia használatával felhasználható adatok jönnek létre. A kihívás abban áll, hogy hogyan lehet ezeket olyan hatékonyabb rálátás és előrejelzés kialakítására felhasználni, amelyek révén javíthatók az oktatási rendszerek, illetve amelyek hozzájárulnak az aktuális oktatási nehézségek megoldásához. A felméréseken keresztül történő adatgyűjtésről, az oktatási és képzési intézményekben megvalósuló digitalizációról, továbbá a tanulási folyamatban használt digitális technológiákról szóló tanulmányok létfontosságú adatokat szolgáltatnak a szakpolitikai döntéshozatali folyamatokhoz. A technológiák oktatási rendszerekben való elterjesztésére vonatkozó összehasonlítható, átfogó adatok azonban gyakran elégtelenek, részlegesek vagy elavultak. Éppen ezért hatékonyabb és eredményesebb adatgyűjtésre és koordinációra van szükség uniós és nemzetközi (OECD) szinten egyaránt.

A prioritások és irányvonalak azonosságot mutatnak a majdnem két évvel ezelőtt megjelent Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában (DOS) megfogalmazott, a teljes magyar oktatási-képzési rendszerre kiterjedő célrendszerekkel. Emellett számos kapcsolódási pont lelhető fel a Digitális Jólét Programmal, a Digitális Munkaerő Programmal, illetve a Digitális Gyermekevésügyi Stratégiával is.

A Cselekvési Terv a digitális kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódóan hangsúlyozza a DOS-ban már korábban kitűzött célokat. A harmadik generációs digitális oktatási szakpolitika célja nem csupán az infrastruktúra és az eszközök biztosítása. Ez utóbbi célok az első generációs oktatási szakpolitikához köthetők, kiegészülve az olyan második generációs törekvésekkel, mint a pedagógusképzés és a tartalomfejlesztés. Az új digitális oktatási szakpolitika mindezek felül magában foglalja a digitális ökoszisztéma minden területére kiterjedő digitális oktatást is. A dokumentum Európában is progresszívnek tekinthető horizontot világított meg a pedagógusok és az iskolák számára.

A Tempus Közalapítvány a 2000-es évek végétől folyamatosan azon dolgozik, hogy a dinamikus változó környezetben is stabil, a pedagógusok számára hiteles forrást nyújtó platformokat működtessen. Ezért jött létre a folyamatosan bővülő **Digitális Módszertár** és a már hagyománnyá vált **Digitális Pedagógus Konferencia** is. A digitális kompetenciafejlesztés területén szerzett sokéves tapasztalatok pedig ebben az évben egy önálló képzésben (**Alma a fán – Az együttműködő tanulás támogatása IKT eszközökkel**) kamatoznak tovább.

A 21. századi modern tanári professziót fókuszba állító pedagógus-továbbképzéseinkről a képzési ajánlóban olvashatnak (... oldal).

További információ:

Európa Digitális Oktatási Cselekvési Terve: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0022&from=EN>

Lakossági digitális kompetenciakeret: <http://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>

Oktatói digitális kompetenciakeret: <http://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája: www.kormany.hu/download/0/cc/d0000/MDO.pdf

Farkas Bertalan Péter

csoportvezető

Tempus Közalapítvány / Tudásmenedzsment csoport